

Ålavet for Tude-og Vårby Å- formandsberetningen for 2018.

Velkommen til alle til vores 7. generalforsamling for Nedre Tude Å og Vårby å.

Foråret 2018 var varmere og tørrere end gennemsnittet for de sidste 15 år. Allerede fra maj måned var der lokale hedebløger med næsten ingen nedbør. Dog var der lokale tordenbyger, så vidt jeg ved ikke her på egnen.

Sommeren 2018 var rekord varm og rekord solrig. Den tørreste sommer siden 2013. Der var ligeledes rekordmange sommerdøgn. Høsten var tilendebragt meget tidligt, mange var færdige inden august.

Efteråret var tørt, så mulighed for at så efterafgrøder, vinterraps og vinterkorn var ideelle, som I kan se overalt i landet.

Sidste år skrev jeg i min beretning, og jeg citerer : Det vi oplever er en stigende tendens til mere nedbør, og intet tyder på at det vil vende. Vi skal nok forvente, at et mere vådt klima bliver mere normalt. Alle husker 2017 som et meget vådt år, med dårlige høstbetingelser og ringe mulighed for såning af efterafgrøder og vintersæd. Der kan man se, der kan ikke drages konklusioner ud fra de enkelte år, sådan har det for øvrigt altid været.

Årets sidste måneder sluttede som varmere, tørrere og mere solfattig end normalt.

Slagelse Kommune har afholdt 3 møder i vandsynsrådet. Vandsynsrådet består af 2 kommunalt udpeget medlemmer, 3 - 4 fra kommunens administration, formænd for ålav, Gefion og Landøkonomisk Selskab samt DN.

Ved det første møde den 3. maj 2018 fik vi at vide, at rådet havde fået stillet 200.000,- kr. til rådighed. Der kom flere forslag på bordet til brug af disse midler, bl.a. ekskursioner, foredrag, udvikling af udstyr. Der var ønsker om f.eks. nye former for grødeskæring og vi foreslog at prøve at lave dobbelt profiler i et stykke åløb. Der er desværre ikke fulgt op på ønskerne med det resultat, at der endnu ikke er brugt midler fra denne pulje. Hvis I har gode ideer til anvendelse af midlerne, er vi meget lydhøre i ålavet.

Centerchefen orienterede om den hårdhændede vedligeholdelse i Vestermose Å. Kommunen havde bestilt punktoprensning sidste år i Vestermose Å. Entreprenøren fik overoprenset Åen. Der blev stillet spørgsmål om, hvordan en erfaren og dygtig entreprenør kunne fejlfølge opgaven. Inden mødet havde Sjællandske bragt en stor opsat artikel om oprensningen og strækningens ødelæggelser af gydepladser for fisk. Det lå ligesom i kortene, at der var en landmand, der havde foretaget dette drastiske indgreb i åløbet. Det kunne få den konsekvens at vedkommende blev politianmeldt, mente kommunen. Centerchefen var mere blid i sin fremtoning ved mødet. Han lovede at genetablere gydepladserne, og ville gerne have lodsejere og lystfiskere med i den proces. Derefter var der en snak om de skrivelser, der ligeledes foregik på face-book , herunder at det naturligvis er uheldigt, at det først er efter at artiklen er trykt, at kommunen finder ud af, at det er egen entreprenør, der har foretaget oprensningen. Den omtalte politianmeldelse kom ikke på tale.

Entreprenørchefen orienterede om drift og tilsyn af vandløb. Det er aftalt med å-mændene, at der tages foto for hver 500 meter, derudover tages der billeder af nedskred, væltede træer m.v. Der arbejdes på at kunne få lagt billederne ud på vandløbshjemmesiden, så de bliver tilgængelige for alle. Det er desværre ikke lykkedes endnu at indføre denne praksis. Det ville være godt, hvis å-lav og lodsejere langs åen kunne bruge denne mulighed, når der var problemer på åstrækningen.

Det blev oplyst, at det er bredejernes ansvar hvert år at fjerne eller sprede oplagt grøde og andet materiale uden for 2 meter bræmmerne.

Status på regulativrevisionen er, at tidsplanen ikke følges grundet prioritering af kystbeskyttelses sager. Vi fra å-lavets side ønskede en snarlig opprioritering af regulativrevisionen.

Andet møde blev afholdt den 6. september 2018, hvor der bl.a. blev givet en status på grødeskæringen, opmåling og genetablering af Vestermose Å.

Få dage efter mødet udsendte Udsætter foreningen Vestsjælland ved formand Kurt Jørgensen en pressemeddelelse i form af et åbent brev til byrådet i Slagelse Kommune.

Lystfiskerne stopper øjeblikkeligt med vandpleje og udsætning af ørreder i Tude Å, og samtidig udtræder lystfiskerne af al samarbejde med Slagelse Kommune om Tude Å genslyngnings Projektet.

Som begrundelse for udtrædning af samarbejdet skriver foreningen, at de i årevis har sat fisk ud for at styrke den naturlige bestand af ørreder i vandløbene. Det virker som om kommunen overhovedet ikke er interesseret i, at der skal være ørreder i vandløbene. Gang på gang kan vi konstatere, at de entreprenører som kommunen bestiller til at vedligeholde åen graver åen i stykker, og graver de sten op som ørrederne skal bruge for at kunne formere sig, uden at forvaltning eller byrådet gør noget for at stoppe det. De beslutninger der er foretaget i Tude Å projektet er den berømte dråbe, som får det til at flyde over siger Kurt Jørgensen.

Udsætterforeningen afviser dog ikke at foreningen vil genoptage arbejdet på et senere tidspunkt; men det kræver en helt anden indstilling fra kommunens side. Samtidig understreger han, at foreningen vil holde et skarpt øje med kommunens arbejde med åen.

Tredje møde blev afholdt den 6. december, hvor Flemming Kortsen som centerchef orienterede om status på vandløbsområdet.

Janik er ansat som afløser for Lars Gaarn. Jesper Kohl har opsagt sin stilling – stillingen var genopslået. Når der bliver ansat en ny til opmåling og tilsyn med vedligeholdelse, vil man kigge på om arbejdet kan organiseres bedre end i dag. Regulativrevisionen har også i perioden fra sidste møde været sat i stå på grund af prioritering af ressourcer til anden sagsområde. Man vil nu prioritere meget højt at få sat gang i revisionen.

Fra ålavets side ser vi meget gerne frem til dialogen med den nyansatte i Jesper Coles stilling. Jesper Cole har været et meget venligt menneske, hvor vi gentagne gange troede, at vi havde en aftale for så at opleve, at tilsagnene sjældent kom til udførelse.

Administrationen præsenterede den spillevandsplan, som var sendt i høring.

Spillevandsplanen er en 12 årig rammeplan der overordnet beskriver, hvad der skal ske. Planen revideres hvert 4. år.

I Slagelse kommune er der 19 sommerhusområder med i alt 4600 sommerhuse. Bildsø Strand var på det tidspunkt under kloakering. Ca. 850 sommerhuse mangler kloakering. Det er politisk besluttet, at sommerhus kloakeringen skal forsætte i Frølunde Fed, Knivkær, Stigbjerg Huse, samt Agersø Strandgården.

Indsatser i landsbyer prioriteres ud fra tilstand og miljø, og koordineres med indsatser i det åbne land. I Slagelse kommune prioriteres først kloakering af landsbyerne, som ikke er kloakeret. Forsyningen planlægger, at 13 landsbyer skal have nye kloaker, og yderligere 3 landsbyer skal have et nyt minirenseanlæg.

Der gives påbud til alle ejendomme i det åbne land, med udledning til åbne vandløb, der ikke opfylder miljømålet, hvis spillevand kan dokumenteres i drænuvløb. Der er ikke krav om indsatser ved udledning til havet. Kommunen har meddelt påbud til ca. 400 ejendomme og mangler 320 ejendomme.

Lisbeth Rasmussen spurgte til, hvad man ville gøre i Gl. Forlev. SK-forsyning oplyste, at der vil man pumpe ind til Vemmelev.

Lisbeth Rasmussen fortalte, at engene i den nedre del af Tude Å var oversvømmet af saltvand. Der mangler et regulativ for Nedre Tude Å, og derudover er der en strækning, hvor der ikke er beskrevet nogen vedligeholdelse. Det er et stort ønske fra Ålavet, at få udarbejdet et nyt regulativ.

Tang ved udløbet laver en prop, når der ikke er meget tryk på vandløbet. Problemet forværres af, at slusen ikke virker.

Slagelse kommune håber at Tude Å projektet kommer i gang i 2020, og derfor vil man ikke sætte en ny sluse op, der skal nedlægges om få år. Vi ønsker i vandløbslavet, at man undersøger, om der kan laves restaurering af slusen da 2020 er for lang tid at vente. For øvrigt tror vi i ålavet ikke på, at arbejdet med genslyngsprojektet, kan starte i starten af 2020..

Træer og piletræer er vokset ud i Tude Å. Vandløbslavet har tidligere fået lovning på at det bliver fjernet - det er desværre ikke sket endnu. Entreprenørservice lovede at fjerne det før nytår.

Følgegruppen for Tude Ådals projektet holdt møde den 11.10.2018. I mødet deltog Knud Hansen og jeg sammen med forskellige organisationer, mødeleder var Thomas Hilkjær.

Vi blev også her orienteret om at Per Christenen fra Danmarks Sportsfisker Forbund var udtrådt af følgegruppen, grundet ringe lydhørhed fra kommunens side.

Alle jordforhandlingerne med lodsejerne var afsluttet. Der er opnået fuld opbakning til projektet, og alle jordhandler er faldet på plads.

Kommunens vandløbsafgørelser er tilbagesendt til fornyet behandling efter 14 måneders sagsbehandling i Klagenevnet. Årsagen til at der skal foretages ny behandling i kommunen var, at man lige havde glemt at ansøge om nedlæggelse af den del af Bækkerenden, som er en del af projektet, med det resultat at hele processen skal starte forfra. Kommunen skal indsende en fornyet screening af hele projektet, derefter skal Klagenevnet tage stilling til de fornyede ændringer i forhold til det oprindelige, hvorefter projektet skal i ny høring. Som I kan forstå er projektet ikke lige om hjørnet, jeg mener der vil gå 1 – 2 år, før projektet kan starte op.

Knud stillede spørgsmål til dimensioneringen af rørunderføringen under Broholmvej. Der blev lovet fremsendelse af tekniske forundersøgelser til alle medlemmer. Vi spurgte også til vedligeholdelsen af de såkaldte "smoltriste" som helt sikkert vil stoppe til, så vand ikke kan løbe igennem. Svaret var, at det bliver et stort problem at rense disse. Ålavet vil ved den fornyede høring argumentere for at disse "smoltriste" ikke opsættes, da hele projektet var baseret på, at området skulle oversvømmes ved kraftige regnskyl. Det var for øvrigt også forudsætningen for at EU gav mange millioner til projektet, grundet den påståede 32 tons kvælstofreduktion til Store Bælt.

Vandløbslavet holdt konstituerende bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen den 28.2.2018. Bestyrelsen konstituerede sig med Ulrik Kristensen som sekretær, Knud Hansen som kasserer, Lisbeth Rasmussen som næstformand og undertegnede som formand.

2. bestyrelses møde blev afholdt den 25.4.2018. Jeg orienterede om episoden ved Vestermose Å, hvor der blev foretaget opgravning af gydepladser, som fejlagtigt blev foretaget. Jeg har tidligere omtalt forløbet af hændelsen.

Vi efterlyste data fra vandlockere fra Jesper Kohl. En lovet locker udfor udløbet var fortsat ikke opsat, man ventede en afklaring mellem kommunen og Kystdirektoratet.

Lisbeth havde ved en besigtigelse konstateret meget høj bevoksning langs og i åen i området ud for møllesøvej. Derudover var der ligeledes tiltagende aflejringer af sand ved brinkerne. Der blev fremsendt en reklamations mail til Jesper Kohl med nødvendig dokumentation.

3. bestyrelses møde blev afholdt den 21.6.2018. Der blev givet en orientering om at kommunen havde bevilget 200.000,- kr. til vandsynsrådet til anvendelse til projekter i forbindelse med kommunens vandløb. Vi foreslog tiltag til forbedring af vandgennemstrømningen ved etablering af dobbeltprofil et sted uden fald på åen, eventuelt Tude Å ved Øster Stillinge rendens udløb. Vi mener, at det kunne være interessant at se resultatet, og har en formodning om, at det vil forøge vandgennemstrømningen samtidig med at betingelserne for fiskebestanden forbedres og tilgodeses.

Åmændene skal fremtidig fotoregistrere den oprensning der foretages i og langs åerne. Vi er ikke sikre på at systemet kører korrekt.

Locker er opsat ved slusen, derefter følger en kalibreringsperiode, inden der opsættes yderligere 1 i kystområdet.

Inden bestyrelsesmødet var Å lavet på den årlige å besigtigelsestur sammen med Jesper Cole. Se bilag.

4. bestyrelsesmøde blev afholdt den 14.11.2018. På mødet refererede Lisbeth de formodninger der var til for højt salt indhold i Tude Å, som primært skyldes slusens manglende funktion og udløbets manglende oprensning. Vi foreslog, at lade et eksternt firma undersøge saltindholdet i åen på strækningen Bildsøvej til sammen løbet. Efter mødet har jeg talt med Lystfisker Foreningen, som ligeledes er interesseret i saltkoncentrationen i åen.

Å lavet havde ikke modtaget nogen tilbagemelding fra Jesper Cole, og da vi nu vidste at han ikke var ansat mere, vil vi rykke kommunen for en tilbagemelding. Knud kontaktede Jesper Cole inden han fratrådte om vedligehold af strækningen uden regulativ. Der har kun været gjort lidt samt sporadisk beskæring af brinkerne. Å lavet vil stille krav om udarbejdelse af et regulativ for den del af åen, der ikke har regulativ for nuværende.

Da vi ikke fik tilbagemelding fra Jesper Cole på de problematikker, vi skrev til ham om efter vores å besigtigelsestur, har vi henvendt os til kommunen med de spørgsmål vi sendte til Jesper Cole. Kommunen svarede os derefter

Punkt 1: Slusen ved Bildsøvej.

Jeg citerer: Kommunen ønsker ikke at ofre penge på at opsætte nye sluseporte, da de alligevel skal fjernes igen, når Tude Ådal projektet gennemføres. Hvis der er lodsejere, som har oplevet økonomisk tab som følge af oversvømmelser fra havet opfordrer vi til, at de kontakter kommunen.

Hvis man har oplevet højere saltkoncentrationer i år, mener vi, at det er på grund af den tørre sommer og dermed manglende tilstrømning af ferskvand.

Å lavet mener ikke dette er korrekt, idet der i sommerens løb har stået ualmindeligt meget vand på græsarealerne opstrøms. Dette harmonerer ikke med, at vi har oplevet den tørreste sommer i mange år. Det må tilskrives den manglende oprensning og dermed overholdelse af regulativet i udløbet til Store Bælt, med højere vandstand opstrøms til følge

Punkt 2. Udløbet i Storebælt

Jeg citerer: Vi har ført tilsyn med Tude Ås munding den 13.11. 2018. Vi vurderede at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at foretage opgravning af tang. Jævnfør det jeg lige har nævnt for jer, er vi i Å lavet ikke enig.

Videre skiver kommunen: Vi er i øjeblikket i dialog med Orbicom om opsættelse af en ny locker og en model der kan beregne arealet af udløbet i Storebælt. Hvis det lykkes vil det blive nemmere at se om regulativet er overholdt f.s.v.a. udløbet.

Det glæder vi os i Å lavet til vil ske.

Punkt 3. Å strækningen ved Møllesøvej 10 med flere.

Jeg citerer : Vores entreprenøraftdeling oplyser, at de har planlagt at fjerne en pilebevoksning ved Vårby Å udløb i Tude Å, vi forventer, at det bliver udført i år altså 2018.

Å lavet har ikke konstateret, at dette er gjort. Der er altså flere af de nævnte punkter som å lavet ikke mener kommunen i tilstrækkelig grad efterkommer.

5. bestyrelses møde blev afholdt den 9.1.2019. På mødet aftaltes at forhøre VKST om forslag til konsulent uvildig kontrollant til måling af vandets saltindhold opstrøms Tude Å. Græssets vækst hæmmes af saltkoncentrationerne, og for højt saltindhold er uegnet som drikkevand for kreaturer. Lisbeth fremsender erstatningsopgørelse for afgrødetab og manglende græsningsmuligheder til Slagelse kommune.

Vi havde et punkt på dagsordenen vedr. Bækkerendens implementering i vandplanerne. Bækkerenden var i første omgang udtaget af vandplanerne for 1 år siden, men er tilsyneladende ved at blive implementeret i planerne. Der skulle gives høringsvar inden den 25.1.19. Jeg kontaktede Henning Nielsen, Lindeborggården, da han har marker til Bækkerenden, og han har indgivet høringsvar for Bækkerenden . Henning kontaktede Erik Blegmand VKST, og sammen skrev de et godt høringsvar, som Henning har indsendt.

Ministeren har meldt ud at 1000 km vandløb kan komme ud af vandplanerne. Det er vigtigt for landbruget, at kun de korrekte vandløb indgår i vandplanerne. Hvis der skal gennemføres indsatser i små vandløb med ringe fysiske forhold og lavt økologisk potentiale, kan det betyde en markant dårligere afvanding af arealerne, fordi vandspejlet ofte vil blive hævet.

Efter at de 1000 km vandløb er taget ud af vandplanerne er der stadig 7000 km, der indeholder mange vandløb, som på ingen måde har stort naturpotentiale. Det er spild af samfundets ressourcer at bruge millioner på vandløb uden potentiale, samtidig med at det kan få store konsekvenser for afvandingen af markerne.

Å lavet har i denne sæson haft stor fokus og opmærksomhed rettet på de uregelmæssigheder, vi ved åsyn og ved personlige henvendelser har fået fra lodsejere langs åen. Vores åsyn sammen med kommunale medarbejdere har givet os stor viden om åens tilstand. Vi har presset på både i skrift og ved mundtlig kontakt til kommunen, for at få rettet de forhold som krævede en indsats. Vi må desværre erkende, at forholdene i mange tilfælde ikke har båret frugt, i forhold til at få rettet op på tingene. En del skyldes Jesper Coles fratrædelse af job i 2018.

Vi ser derfor frem til kommunens nyansættelse af ny medarbejder, som vi håber vil løse opgaverne på tilfredsstillende måde i samarbejdet med Å lavet. Å lavet har en del hængepartier, som ikke er udført. Vi vil holde den nye medarbejder op på disse.

Hvis I som medlemmer oplever ting, som I mener ikke er i overensstemmelse med regulativerne må I lade os det høre så vil vi tage dialogen med kommunen.

Til slut tak til bestyrelse og suppleanter for jeres engagement ved møder og arrangementer. Tak fordi I har lagt hus til vores møder.

Vores å lav ville ikke eksistere, hvis ikke I som medlemmer bakker op. Det føler vi I gør, så tak for jeres opbakning.

Med håbet om et godt høstår med anstændige priser for vores produktion, vil jeg slutte.

Tak for jeres opmærksomhed.